RubenWillaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Korte Moeie
(Eeklo, Oost-Vlaanderen)

Projectcode bureauonderzoek: 2020J337
Projectcode landschappelijk bodemonderzoek: 2021K281
Oktober 2020 – januari 2022

Voorafgaand: Archeologienota met ID 18498

NOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK (FASE 1)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert nv
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2021
Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1 Programma van maatregelen 6

1.1 Administratieve gegevens 6
1.2 Synthese 8
1.3 Gemotiveerd advies 9
1.4 Conclusie 9

2 Bibliografie 10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....7

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Eeklo
	Deelgemeente	/
	Postcode	9900
	Adres	Raverschootstraat – Korte Moeie – Mandeweegsken 9900 Eeklo
	Toponiem	Korte Moeie
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X_{min} = 92304 Y_{min} = 208408 X_{max} = 93432 Y_{max} = 209191
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Eeklo Afdeling 2 Sectie E, nr's: 1608f, 1607a, 1605n, 1604z, 1591g5, 1591z3, 1603y3, 1590l5, 1587x, 1584t2, 1583m Sectie F, nr. 275w + openbaar domein Figuur 1	

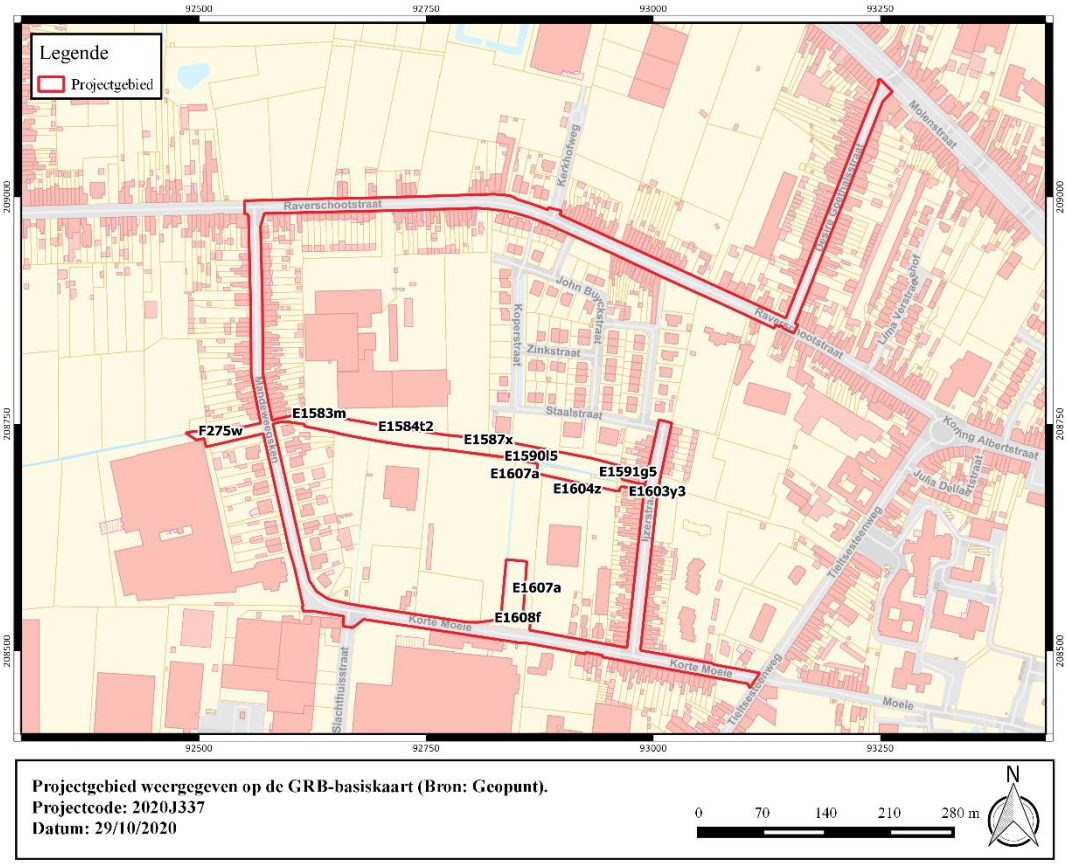

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De initiatiefnemer plant de realisatie van een gescheiden rioleringsstelsel evenals het verbreden en verbinden van grachten in de dorpskern van Eeklo. In het kader van deze activiteiten wordt een werfzone gerealiseerd en een terrein voor grondverbetering. Voor zowel de realisatie van de werfzone (4160m^2) langs het traject tussen de IJzerstraat en Mandeweegsken en de zone voor grondverbetering (1510m^2) wordt de teelaarde afgegraven. De gecombineerde oppervlakte van de geplande werken bedraagt ca. 4,04 ha.

Eeklo is gelegen op een oost-west georiënteerde dekzandrug die zich uitstrekt van Gistel tot Verrebroek. Deze dekzandrug vormt plaatselijk de scheiding tussen de noordelijk gelegen Scheldepolders en de zuidelijk depressiegordel van Waarschoot. Het onderzoeksgebied bevindt zich net ten zuiden van de top van deze rug, op de zuidelijke flank. De omgeving helt af in zuidelijke richting. Onderzoek de voorbije decennia heeft aangetoond dat deze zandrug regelmatig werd bezocht door rondtrekkende groepen-jager verzamelaars tijdens het finaal-paleolithicum en mesolithicum. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer waarbij de top van de sequentie bestaat uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen. De bodemkaart geeft niet over het volledige traject informatie weer, een deel van het terrein is als 'bebouwd' aangeduid. Het sediment bestaat uit zand waarvan de drainage verschilt langsheen het rioleringstraject. Teneinde de bewaringsomstandigheden m.b.t. archeologisch erfgoed te evalueren werd reeds een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd ter hoogte van de zone voor grondverbetering. Hierbij werden geen afgedekte bodems of een goed ontwikkeld bodemprofiel waargenomen. Tevens werd vastgesteld dat een groot deel van het archeologisch leesbaar niveau reeds is omgewoeld waardoor de bewaringskansen met betrekking tot bodemsporen eveneens weinig gunstig zijn.

Uit de cartografische bronnen kan afgeleid worden dat het onderzoeksgebied zich ten oosten van de historische kern van Eeklo bevindt. Op de kaart van Ferraris kan een deel van het huidige wegennet reeds worden herkend. De omgeving is hoofdzakelijk in gebruik als akkerland waarbij de smalle, langwerpige kavels volgens een noord-zuid gerichte as zijn georiënteerd. De omgeving van het rioleringstraject is vrij van bebouwing. Op de 19^e-eeuwse bronnen is hierin weinig verandering op te merken. Op de orthofotosequentie is te zien hoe de omgeving de voorbije decennia stelselmatig wordt opgenomen in het stedelijk weefsel van Eeklo.

Rondom het geplande rioleringsstelsel zijn verschillende cartografische indicatoren aangeduid op het kaartblad van de CAI die wijzen op de aanwezigheid van laatmiddeleeuwse omwalde sites of andere infrastructuur. Prospecties en onderzoek in de buurt wijzen op menselijke aanwezigheid sinds het finaal-paleolithicum. Bij luchtfotografische prospectie zijn ook een aantal cirkelvormige structuren herkend die mogelijk wijzen op de aanwezigheid van grafmonumenten uit de bronstijd. Toevalsvondsten in de ruime omgeving wijzen dan weer op aanwezigheid tijdens het neolithicum en de Romeinse periode. Hoewel gekende sites relatief schaars zijn in de ruime omgeving wijzen de gegevens van de CAI op een doorlopende menselijke aanwezigheid sinds het finaal-paleolithicum.

Op basis van het landschappelijk kader en de gekende vindplaatsen en indicatoren dient ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. De verwachting bestaat uit zowel artefactensites als erfgoed bestaand uit bodemsporen. Daartegenover staat echter dat een groot deel van de geplande werken samenvallen met bestaande wegenis en riolering. De kans dat verder onderzoek, in eender welke vorm, hier nog leidt tot kenniswinst. Ook ter hoogte van de verbreding en verbinding van de grachten tussen de IJzerstraat en Mandeweegsken dient rekening gehouden te worden met bestaande grachten die het bodemarchief reeds ten dele verstoord zullen hebben en de lineaire vorm van deze

ingrepen waardoor eveneens de kans op kenniswinst bij verder onderzoek zeer beperkt is.
Ter hoogte van de zone voor grondverbetering zou verder onderzoek mogelijk wel nog kunnen leiden tot kenniswinst. Teneinde een inschatting te kunnen maken inzake de bewaringskansen en verstoringsgraad werd een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Hierbij werden echter weinig gunstige bewaringsomstandigheden waargenomen. Verder onderzoek wordt als weinig zinvol beschouwd.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande rioleringswerken op het grondgebied van Eeklo worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. Tijdens het bureauonderzoek werd geconcludeerd dat verder onderzoek enkel nog zinvol kon zijn ter hoogte van de geplande zone voor grondverbetering. Teneinde de bewaringskansen m.b.t. archeologisch erfgoed in te schatten werd een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Hierbij werden geen afgedekte bodems of een goed ontwikkeld bodemprofiel waargenomen. De kans dat hier nog artefactensites in-situ bewaard zijn is bijzonder klein. Verder onderzoek door middel van archeologische boringen is aldus weinig zinvol. Daarnaast werd vastgesteld dat het bodemarchief ten dele is verstoord. Mochten zich nog bodemsporen binnen de grenzen van de onderzoekszone bevinden zijn deze gefragmenteerd en slecht bewaard. De kans dat een proefsleuvenonderzoek in dit geval nog kan leiden tot wezenlijke kenniswinst wordt eveneens als zeer klein ingeschat. Vanwege dit beperkte potentieel inzake kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol ingeschat.

Wel dient gewezen te worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant rioleringswerken en de verbreding van grachten op het grondgebied van Eeklo. Vanwege de reeds verharde toestand en aanwezige leidingen en grachten, evenals de lineaire vorm van het merendeel van de geplande werken wordt de kans op kenniswinst bij verder onderzoek er als zeer beperkt ingeschat. Ter hoogte van de geplande zone voor grondverbetering zou verder onderzoek mogelijk wel nog kunnen leiden tot kenniswinst. Hier werd tijdens het landschappelijk bodemonderzoek echter vastgesteld dat het bodemarchief ten dele is verstoord. Verder onderzoek in functie van zowel artefactenconcentraties als erfgoed bestaand uit bodemsporen wordt bijgevolg als weinig zinvol ingeschat.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.